

Tarih: 14-02-2020

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
يَا أَيُّهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا لَا تُحَرِّمُوا مَا أَحَلَّ اللَّهُ لَكُمْ وَلَا تَعْتَدُوا إِنَّ اللَّهَ
لَا يُحِبُّ الْمُعْتَدِينَ¹
عَنِ النَّعْمَانِ بْنِ بَشِيرٍ قَالَ: سَمِعْتُ رَسُولَ اللَّهِ (صَلَّى ...) يَقُولُ: "...إِنَّ
الْحَلَالَ بَيْنٌ وَإِنَّ الْحَرَامَ بَيْنٌ وَبَيْنَهُمَا مُشْتَبِهَاتٌ لَا يَعْلَمُهُنَّ كَثِيرٌ مِنَ
النَّاسِ فَمَنْ اتَّقَى الشُّبُهَاتِ اسْتَبْرَأَ لِدِينِهِ وَعِرْضِهِ وَمَنْ وَقَعَ فِي
الشُّبُهَاتِ وَقَعَ فِي الْحَرَامِ²

HELAL VE HARAM: SAĞLIKLI YAŞAMA

Muhterem Cemaat!

Yüce dinimiz İslam'ın getirdiği değer ve ilkeler insanların can, akıl, din, nesil ve mal emniyetini sağlamayı hedeflemektedir. Dinimizin emir ve yasakları insanın beden, ruh ve akıl sağlığını koruyup geliştirerek sağlıklı bir fert olmalarını sağlar. Kendine ve yaşadığı topluma faydalı bir birey olmalarının yolunu gösterir. Yüce Allah'ın her emri dünya ve ahiret mutluluğunu kazandırmayı, yasakları da tehlike ve zararlardan korumayı gaye edinmektedir. İslam'ın koyduğu en önemli ahlak ilkelerinden biri de kazançta helal ve haram dengesini gözetmektir.

Değerli Mü'minler!

Okuduğum ayeti kerimede Yüce Rabbimiz şöyle buyurmaktadır: "Ey İnananlar! Allah'ın size helal ettiği temiz şeyleri haram kılmayın, Allah'ın sınırlarını aşmayın, doğrusu Allah aşırı gidenleri sevmez. Allah'ın size verdiği rızıktan temiz ve helâl olarak yiyin. İnanduğunuz Allah'ın yasaklarını çiğnemekten sakının"³ Bu konuda Peygamber Efendimiz de ümmetini uyarılmış haramlardan uzak durmanın yanında şüpheli şeylerden de sakınmayı öğütlemiş ve şöyle buyurmuştur: "Helâl bellidir; haram da bellidir. İkisinin arasında ise birtakım şüpheli şeyler vardır ki insanların çoğu bunları bilmezler. Kim şüpheli şeylerden sakınırsa, dinini ve ırzını (namus ve haysiyetini) korumuş olur. Kim de şüpheli şeylere düşerse, harama düşmüş olur..."⁴

Kıymetli Kardeşlerim!

Allah Resûlü, helâl kazanç talep etmenin her Müslümana farz olduğunu belirtmiş,⁵ Hatta Peygamber Efendimiz, "Öyle bir zaman gelecek ki, kişi, malını helâlden mi yoksa haramdan mı elde ettiğine bakmayacak!"⁶ buyurarak helal rızık konusunda gerekli hassasiyete sahip olmamanın zararlarına karşı uyarılarda bulunmuştur. Haram lokma zehir gibidir insanın fitratını bozar. Allah'ın rızasından uzaklaştırır. Helâl peşinde koşmanın sonu cennet, haramla beslenmenin götüreceği yer ise cehennemdir. Peygamber Efendimiz haram lokma ile beslenen birinin duasını Yüce Allah'ın kesinlikle kabul etmeyeceğini buyurmuştur: "Bir adam ellerini semaya kaldırmış, "Yâ Rabbi, Yâ Rabbi!" diye yalvarmaktadır. Oysa yediği haram, içtiği haram, giydiği haram, beslendiği gıda haramdır! Onun bu hâldeki duası nasıl kabul edilebilir ki?"⁷ Başka bir hadislerinde duası makbul bir kişi olmak isteyen Sa'd b. Ebi Vakkâs (r.a) "Yediklerinin helâl olmasına dikkat et ki duaların kabul olsun." tavsiyesinde bulunmuştur.⁸

Aziz Cemaat!

Yüce Rabbimiz insanı, hiçbir durumda ihmal etmemiştir. İnsana gücünün üstünde bir sorumluluk yüklememiştir. Dinimiz İslâm insanın yemesi, içmesi, kıyafeti, özetle her şeyinin helâl olmasını şart koşmuştur. Ancak zorda kalması, insanın hayatını kaybetme riski ile karşılaşması durumunda haram kılınan yiyeceklerden haddi aşmayacak şekilde ölmeyecek kadar yemesine cevaz vermiştir. Yüce Rabbimiz şöyle buyurmuştur: "Allah, size ölüyü (leş), akıtılmış kanı, domuz etini ve Allah'tan başkası adına kesileni haram kıldı. Her kim bunlardan yemeye mecbur kalırsa taşkınlık yapmadan, haddi aşmadan bir miktar yemesinde günah yoktur. Şüphe yok ki Allah çokça bağışlayan ve çokça esirgeyendir."⁹

Kıymetli Kardeşlerim!

İbadetlerimizin ve dualarımızın kabul olmasını istiyorsak kazancımıza haram bulaştırmayalım. Şüpheli şeylerden uzak duralım. Peygamberimizin Hz. Hasan'a (ra) tavsiye ettiği gibi "Seni şüphelendiren şeyleri bırak, şüphelendirmeyenleri yapmaya bak!" yaşamaya gayret gösterelim. Kendimize Yüce kitabımız Kur-an'ı Kerimi rehber, Hz. Peygamberi de örnek alarak yaşayalım. Hutbemi Numan bin Beşir (ra)'in Rasulullah'tan naklettiği şu dua ile bitiriyorum:

اللَّهُمَّ اغْنِنِي بِحَلَالِكَ عَنِ حَرَامِكَ، وَأَغْنِنِي بِفَضْلِكَ عَمَّنْ سِوَاكَ
"Allah'ım harama muhtaç kalmayacak kadar helâlinden. Senden başkasına muhtaç olmayacak kadar lütfundan ihsan eyle!"¹⁰

Hollanda Diyanet Vakfı

¹ Maide, 5/87.

² Müslim, Mûsâkât, 107.

³ Maide, 5/87-88. Tâhâ, 20/81.

⁴ Buhârî, İman 39, Büyü 2; Müslim, Mûsâkat 107.

⁵ Taberânî, el-Mu'cemü'l-kebîr, X, 74. (9993.)

⁶ Buhârî, Büyü', 23. (2083.)

⁷ Müslim, Zekât, 65. (2346.)

⁸ Taberânî, el-Mu'cemü'l-evsat, VI, 310. (6495.)

⁹ Bakara, 2/173.

¹⁰ Ahmed b. Hanbel, Fedâilü's-Sahabe, II, 670. 1142. Hadis